

AVOCATUL POPORULUI

*Domeniul privind
prevenirea torturii
- MNP*

*Raport
privind vizita efectuată la Centrul de Reținer și Arestare Preventivă nr. 3
din cadrul Secției 4 Poliție București
la data de 04 martie 2022*

Raportul este structurat pe trei capitole, după cum urmează:

1. Cadrul general și organizarea activității de monitorizare
2. Constatările rezultate din activitatea de monitorizare
3. Recomandări

București – 2022

1. Cadrul general și organizarea vizitei

Potrivit dispozițiilor prevăzute de art. 2 alin. (2), art. 16 alin. (1), art. 35 lit. (a) și art. 39 alin. (3) din Legea nr. 35/1997 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată, coroborate cu dispozițiile art. 4 alin. (1) și art. 19 din Protocolul opțional la Convenția împotriva torturii, și a altor pedepse ori tratamente cu cruzime, inumane sau degradante din 18.12.2002, ratificat de România prin Legea nr. 109/2009, precum și cu dispozițiile Ordinului Avocatului Poporului nr. 134/2019 privind aprobarea imputernicirilor și ordinelor de deplasare în scopul realizării anchetelor și vizitelor, la data de **04 martie 2022** a fost efectuată o **vizită inopinată la Centrul de Reținere și Arestare Preventivă nr. 3 din cadrul Secției 4 Poliție București** (abreviat, CRAP nr. 3 București sau Centru), având ca obiective: consolidarea protecției persoanelor aflate în locuri de detenție împotriva torturii și a pedepselor și tratamentelor inumane sau degradante, precum și verificarea oricăror alte aspecte cu relevanță pentru activitatea Mecanismului Național de Prevenire (MNP).

Echipa de vizită a fost pluridisciplinară, la efectuarea vizitei participând reprezentanți ai instituției Avocatul Poporului de la Domeniul privind prevenirea torturii în locurile de detenție (MNP), respectiv doamna Izabela Cernavodcanu - jurist, consilier MNP, domnul Radu-Constantin Miclăuș - medic, colaborator extern, precum și domnul Mihai-Ioan Popescu - reprezentant al Organizației Neguvernamentale „Asociația Grupul Român pentru Apărarea Drepturilor Omului” (GRADO).

În scopul prevenirii și combaterii efectelor pandemiei de COVID-19 și a desfășurării vizitei în cele mai bune condiții, membrii echipei de vizitare au purtat echipament de protecție (mască de unică folosință etc.), iar anterior vizitei au participat la o instruire în care s-au prelucrat materiale precum: Evaluare de risc și Plan de prevenire și protecție COVID-19; Procedura SSM pentru eliminarea/diminuarea riscului de infectare cu noul coronavirus COVID-19; Ordinul nr. 3577/2020 privind măsurile pentru prevenirea contaminării cu noul coronavirus SARS-CoV-2 și pentru asigurarea desfășurării activității la locul de muncă în condiții de securitate și sănătate în muncă, pe perioada stării de alertă etc. De asemenea, anterior vizitei, a fost realizat și triajul epidemiologic, de către medicul echipei de vizitare, colaborator extern, prin verificarea simptomatologiei clinice preponderent respiratoric (tuse frecventă, strănut frecvent, stare generală modificată, rinoree etc.) și măsurarea temperaturii corporale a membrilor echipei de vizitare (toate persoanele având o temperatură situată sub 37,3° C).

1¹. Cooperarea conducerii unității de poliție vizitată cu membrii echipei MNP

Accesul în CRAP nr. 3 București s-a realizat fără probleme, după legitimarea membrilor echipei MNP. Vizita a debutat cu discuții prealabile purtate de către membrii echipei MNP cu reprezentanți din cadrul unității de poliție vizitate, care au dat dovadă de disponibilitate și flexibilitate pentru comunicarea directă cu membrii echipei MNP, respectiv: adjunct șef secție (împuțernicit) - comisar-șef de poliție Gheorghe Mădălin VOICA; șef tură - agent-șef principal de poliție Florin ȚĂRANU; agent de poliție Iulius DINCULESCU. În timpul desfășurării vizitei a sosit și doctor Mihaela IANCU – angajată în cadrul CMDTA¹ "N. Kretzulcsu" al M.A.I.². La data vizitei, șeful Centrului de Reținere și Arestare Preventivă, comisar-șef de poliție Adrian STRAT, se afla în concediu de odihnă.

Discuțiile au vizat: obiectivele vizitei, precum și aspecte referitoare la organizarea, condițiile și atribuțiile centrului; starea de sănătate a persoanelor custodiate; durata medie de ședere în arest a persoanelor pentru care au fost dispuse măsuri preventive; respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor custodiate referitoare la informarea unui terț cu privire la reținerea/arestarea acestora, accesul la avocat și accesul la medic, măsuri luate pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei COVID-19; aspecte privind personalul angajat etc.

2. Concluziile MNP după efectuarea vizitei și întrevederile avute cu persoanele custodiate de Centrul de Reținere și Arestare Preventivă nr. 3 București

a) Informații generale despre CRAP nr. 3 București

La data efectuării vizitei, 04 martie 2022, Centrul își desfășura activitatea la **demisolul clădirii** din incinta Secției 4 Poliție București, cu sediul în Str. Ion Neculce nr. 6, sector 1, era organizat și funcționa în baza dispozițiilor art. 107 ale Legii nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal, Hotărârea Guvernului (H.G.) nr. 157/2016 pentru aprobarea Regulamentului de aplicare a Legii nr. 254/2013 și Ordinul Ministrului Afacerilor Interne (O.MAI). nr. 14/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora.

¹ CMDTA reprezintă abrevierea pentru Centrul Medical Diagnostic și Tratament Ambulator.

² M.A.I. este prescurtarea pentru Ministerul Afacerilor Interne.

Schema de personal avea prevăzut un număr de 13 funcții, respectiv un șef centru (ofițer), și 12 funcții de execuție, din care una era vacantă la data vizitei. Personalul angajat al Centrului lucra în 2 schimburi, câte 12 ore, în intervalul 07⁰⁰ - 19⁰⁰ și 19⁰⁰ - 07⁰⁰.

Principalele atribuții ale agenților încadrați ca lucrători de arest erau cele referitoare la paza și supravegherea persoanelor private de libertate, escortarea și transferul acestora la instanțele de judecată, organe judiciare, parchete sau penitenciare, asigurarea respectării drepturilor acestora și întocmirea documentației specifice liniei de muncă. Supravegherea în camerele de deținere a persoanelor private de libertate era realizată de șeful de schimb sau de agenții supraveghetori, periodic, de câte ori era necesar pentru prevenirea incidentelor între persoanele arestate sau eventualele situații de autoagresiuni sau distrugerii.

b) Capacitatea de cazare, număr persoane custodiate și condiții de cazare la data vizitei

La momentul vizitei, **CRAP nr. 3 București** avea o **capacitate legală de încarcerare de 14 locuri**, însă avea **20 de paturi instalate**, dispuse în **5 camere de deținere**. Examinarea documentelor puse la dispoziția membrilor echipei MNP a relevat că **erau custodiate un număr de 16 persoane private de libertate**, toate de sex bărbătesc și majore, din care 14 persoane cu mandate de arestare preventivă și 2 persoane cu ordonanță de reținere. Centrul nu avea în custodie minori, femei, persoane consumatoare de droguri sau cu dizabilități cetățeni străini, persoane care să prezinte risc de securitate sau persoane aflate în refuz de hrană. Persoanele custodiate erau distribuite pe camere conform principiului separației (fumătorii separat de nefumători, cei cu fapte ce au un grad de pericol social grav față de cei care prezintă un pericol social minor etc.). La nivelul Centrului nu au fost înregistrate decese, sinucideri sau tentative de sinucidere ale persoanelor private de libertate în perioada 2021 - 04 martie 2022 (data vizitei).

Din discuțiile avute cu reprezentanții Centrului, coroborate cu observațiile directe ale membrilor echipei de vizită și cu documentele analizate, membrii echipei MNP au reținut **prezența fenomenului supraaglomerării** în unele camere de deținere, deși reprezentanții Centrului au precizat că în cazul în care se confruntă cu acest fenomen sau dacă sunt aduși simultan un număr de reținuți mai mare decât capacitatea unității, anunță telefonic ofițerul de serviciu de la Serviciul Independent de Reținere și Arestare Preventivă (SIRAP – Arestul Central).

Conform datelor puse la dispoziție de reprezentanții Centrului, prezentate în tabelul de mai jos, spațiul de cazare care urma să îi revină unei persoane private de libertate era variabil, depinzând de suprafața camerei în care acesta urma să fie cazat și de numărul de persoane private de libertate împreună cu care urma să fie cazat. Astfel, se putea ajunge ca unei persoane private de libertate (PPL) să îi revină un spațiu insuficient (mai puțin de 4 m²), așa cum era situația, la data vizitei, spre ex., în Camera 3, Camera 4 și Camera 5.

Nr. camerei	Suprafața camerei	Număr paturi instalate și nr. PPL cazate la data vizitei	Suprafața minimă care i-ar reveni unei PPL	Nr. maxim de PPL în cameră a. î. să fie asigurat minim 4 m ² fiecărei PPL
1	9,72 m ²	2 paturi - 1 PPL	4,86 m ²	2
2	12,20 m ²	4 paturi - 3 PPL	3,05 m ²	3
3	12,23 m ²	4 paturi - 4 PPL	3,06 m ²	3
4	14,92 m ²	6 paturi - 4 PPL	2,49 m ²	3
5	14,58 m ²	4 paturi - 4 PPL	3,64 m ²	3

În acest sens, se cuvine a sublinia că Recomandările Comitetului European pentru Prevenirea Torturii (CPT) menționează că este necesară asigurarea unei suprafețe aferentă unei persoane private de libertate pentru cazarea în comun de cel puțin 4 m² și, respectiv de 6 m² pentru cazarea individuală. De asemenea, dispozițiile art. 12 alin. 3 din O.M.A.I. nr. 14/18.03.2018 prevăd că *trebuie să se aloce un spațiu corespunzător pentru fiecare persoană privată de libertate, potrivit legii.*

Camerele de deținere erau dotate cu aer condiționat, calorifer, televizor conectat la rețeaua de cablu, sonerie (pentru cazuri urgente - incidente între persoanele custodiate, tentative de suicid, incendii etc.) și mobilier compus din paturi suprapuse, în ansamblu de 2, dulapuri individuale sau comode cu rafturi pentru păstrarea bunurilor și obiectelor personale, cazarmament, masă și scaune. Toate camerele vizitate aveau grup sanitar propriu, dotat cu instalații igienico-sanitare antivandalism (duș, chiuvetă și wc turcesc, calorifer), precum și instalație de ventilare. Apa caldă și apa rece erau furnizate permanent, Centrul având centrală proprie.

În ceea ce privește **condițiile de cazare**, membrii echipei MNP au reținut următoarele:

a) aspecte pozitive:

- camerele de deținere erau curate, zugrăvite, igienizate;
- în toate camerele de deținere era cald, caloriferele erau fierbinți, ținând cont de vremea rece de la data vizitei (04 martie a.c.);
- apă rece și apa caldă erau furnizate *permanent*, persoanele custodiate putând face duș zilnic;
- unele camere de deținere aveau pardoseală din gresie, care pe lângă aspectul "prietenos" și confortabil, este rezistentă la trafic greu și poate fi ușor și ieftin de curățat (spre ex., Camera 1).

b) deficiențe:

• **Centrul funcționa la demisolul clădirii**, motiv pentru care membrii echipei MNP apreciază că se recomandă **identificarea unei locații (supraterană) în care să funcționeze centrul de reținere și arestare preventivă**, care să corespundă standardelor europene sub aspectul suprafeței, volumului, ventilației și care să NU fie situată la demisolul/subsolul vreunei clădiri;

• **Centrul nu avea prevăzute căi de acces pentru persoanele cu dizabilități și nu avea amenajată nicio cameră de deținere pentru acestea**, astfel că membrii echipei MNP consideră că pentru respectarea prevederilor legale, respectiv art. 12 pct. 15 și pct. 16 din O.MAI nr. 14/2018, ar trebui:

- a) prevăzute căi de acces pentru persoanele cu dizabilități;
- b) amenajarea cel puțin a unei camere de cazare dotată corespunzător pentru acestea, iar în cazul în care configurația clădirii nu permite acest lucru, membrii echipei MNP reiterează recomandarea de mai sus privind *identificarea unei locații* în care să funcționeze centrul de reținere și arestare preventive;

• **lumina naturală și aerisirea erau deficitare în toate camerele de detenție**, inclusiv în birourile personalului angajat, din cauză că acestea erau situate la demisolul clădirii, pe de o parte, iar, pe de altă parte, ferestrele erau protejate cu gradene din gratii metalice acoperite cu policarbonat transparent, ce împiedicau pătrunderea luminii naturale, **camerele fiind întunecoase, inclusiv în timpul zilei**, chiar însorită, cum era la data vizitei (cu precădere, **Camera 2 și Camera 5**);

• În unele camere de deținere, **instalațiile tehnico-sanitare din grupurile sanitare erau uzate, ruginite și nefuncționale**. Spre ex., în Camera 1 și în Camera 2 instalațiile erau uzate (aproape nefuncționale); în Camera 3 bateria de chiuvetă era nefixată, dușul nu funcționa, iar ușa de la grupul sanitar stătea să cadă. Față de acest aspect, membrii echipei MNP apreciază că este necesară înlocuirea instalațiilor tehnico-sanitare uzate, nefuncționale (spre ex., Camerele 1 și 2) și remedierea acestora acolo unde se poate realiza (spre ex., Camera 3).

c) Referitor la respectarea drepturilor fundamentale ale persoanelor private de libertate privind informarea unui terț cu privire la reținerea/arestarea acestora, accesul la avocat și accesul la medic

Din examinarea aleatorie a dosarelor individuale ale persoanelor custodiate de centru, coroborată cu discuțiile purtate cu reprezentanții centrului, cu personalul angajat, precum și cu persoanele private de libertate, membrii echipei MNP au reținut că: la primirea în centru, imediat după introducerea persoanei private de libertate în centru, șeful de schimb aducea la cunoștința acesteia, *sub semnătură*, posibilitatea de a informa personal sau de a solicita administrației centrului să informeze un membru al familiei sau o altă persoană desemnată de către aceasta, despre locul unde este deținută, drepturile, obligațiile și interdicțiile, recompensele care pot fi acordate, abaterile și sancțiunile disciplinare care se pot aplica, precum și modalitățile de exercitare a drepturilor. Astfel, la dosarele individuale analizate existau procese verbale semnate de persoanele custodiate – procesul verbal fiind dovada confirmării comunicării locului de deținere și aducerii la cunoștință a drepturilor, obligațiilor, interdicțiilor, sancțiunilor etc. persoanelor custodiate.

Pe parcursul desfășurării vizitei, membrii MNP au observat că la avizier erau afișate drepturile persoanelor private de libertate, câteva acte normative (spre ex.: Legea nr. 544/2001 privind accesul la informațiile de interes public; Legea nr. 254/2013 privind executarea pedepselor și a măsurilor privative de libertate dispuse de organele judiciare în cursul procesului penal; extras din Codul Penal; extras din Legea nr. 114/2021 privind unele măsuri în domeniul justiției în contextul pandemiei de COVID-19; date de contact ale unor autorități publice – Înalta Curte de Casație și Justiție (ICCJ), Curtea de Apel București (CAB), Tribunalul București (TB), Judecătoria, Barou și judecătorul de supraveghere a privării de libertate, inclusiv date despre instituția Avocatul Poporului și MNP (care ar fi putut fi necesare persoanelor custodiate în situația

în care acestea, în baza dreptului de petiționare, ar fi dorit să adreseze cereri, reclamații și sesizări pentru apărarea drepturilor lor).

Având în vedere toate aceste aspecte, echipa MNP a reținut că **în CRAP nr. 3 București erau respectate drepturile fundamentale ale persoanei private de libertate** privind informarea unui terț cu privire la reținere/arestare sa, accesul la un avocat și accesul la un medic, toate persoanele intervievate, custodiate de unitatea în cauză, confirmând acest aspect în timpul discuțiilor purtate cu acestea. În acest fel, erau respectate și dispozițiile naționale, cât și cele internaționale, cum ar fi cele prevăzute de Regula 40 din Normele CPT, Capitolul *Custodia poliției* – referitoare la dreptul de acces la un avocat și la un medic, precum și dreptul pentru persoanele implicate de a putea informa un apropiat sau un terț despre deținerea lor.

Însă, se cuvine a sublinia că, **la întrebarea membrilor echipei MNP dacă știau că pot beneficia, contra cost, dacă doresc, de o examinare efectuată de un doctor la alegerea acestora** (în plus față de orice alt examen efectuat de doctorul chemat de poliție), **majoritatea persoanelor custodiate au răspuns negativ**. Față de acest aspect echipa de vizită consideră că este necesară **informarea persoanelor private de libertate și despre această opțiune**, mai ales că atât Normele CPT³, cât și legislația internă⁴ prevăd dispoziții în acest sens.

Totodată, menționăm că, în fiecare cameră de deținere, pe partea interioară a ușii, erau afișate informații cu privire la drepturile și obligațiile persoanelor private de libertate, interdicții, măsuri disciplinare, recompense și programul zilnic.

d) Asistența medicală

Așa cum s-a menționat în partea introductivă a prezentului raport, reiterăm că, în ziua vizitei MNP, în evidențele CRAP nr. 3 București se aflau un număr de 16 persoane private de libertate (PPL), dintre care erau prezente efectiv 14, 2 dintre acestea fiind plecate la instanțe. La data vizitei niciuna din cele 16 persoane private de libertate nu avea COVID19.

În cadrul Centrului **nu exista amenajat cabinet medical**. Eventualele medicamente necesare persoanelor încarcerate erau aduse periodic în Centru de la cabinetul medical al Arestului central al capitalei. **Administrarea (înmânarea) medicamentelor persoanelor private de**

³ Regula 42 din Normele CPT, Capitolul Custodia poliției.

⁴ Legea nr. 254/2013 – art. 72 și art. 110, coroborat cu O.MAI nr. 14/2018 – art. 32 alin. (4) și art. 136 alin. (5) și Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013 – art. 159.

libertate care sufereau de anumite afecțiuni se realiza, de regulă, de către polițiști, întrucât, Centrul nu avea angajat personal medical permanent. În cazuri de urgență medicală se telefona Serviciul de urgență 112, iar dacă persoana custodiată de Centru trebuia transportată la o unitate medicală, aceasta era trimisă cu ambulanța sanitară, însoțită de o escortă.

Fișele medicale ale persoanelor custodiate în CRAP nr. 3 București au fost aduse în timpul desfășurării vizitei MNP de către unul dintre medicii de la Arestul central al capitalei, întrucât, de aproximativ o lună și jumătate, acestea **erau păstrate la cabinetul medical din cadrul Arestului central** și nu mai erau ținute la locul de custodie al persoanelor private de libertate.

Din verificarea aleatorie a unor fișe medicale a reieșit că examenul medical al persoanelor private de libertate se realiza la primirea în centru, la cererea persoanelor custodiate care sufereau de anumite afecțiuni și ori de câte ori era nevoie. În cazul persoanelor care aveau diferite afecțiuni, s-a reținut că pe lângă tratamentul indicat, acestea erau alocate la regim alimentar specific afecțiunii. Spre exemplu, 2 dintre persoanele custodiate de Centru erau alocate la regimul alimentar hiposodat, întrucât, aveau valori anormal crescute ale tensiunii arteriale (hipertensiune arterială), mâncarea acestora fiind adusă în caserolă, separat de a celorlalte persoane încarcerate.

Hrana persoanelor custodiate se asigura de la Penitenciarul București-Rahova. Hrana era adusă zilnic, în marmite, în intervalul 12:30 – 13:00. În ziua vizitei MNP au fost aduse trei marmite cu mâncare gătită. Mâncarea adusă zilnic era prevăzută pentru mesele de prânz și de cină ale zilei în care au fost aduse. În cazul în care se răcea, mâncarea pentru cină putea fi încălzită la un cuptor cu microunde. Una din marmite conținea mâncare de orez cu carne (se vedeau orez, bucăți de morcovi, câteva bucăți de carne cu grăsime). O altă marmită conținea ciorbă cu legume (boabe de fasole, ardei gras, orez), iar altă marmită conținea mâncare de varză (varză călită, morcovi, foi de dafin). Persoana privată de libertate care se ocupa cu distribuirea hranei a precizat că le întreba pe celelalte persoane încarcerate ce fel de mâncare din cele disponibile doresc să mănânce și a mai precizat că pentru micul dejun li se dădea de obicei ceai, margarină, brânză, pate de ficat. Pâinea (franzelă) ambalată individual era adusă în navețe de plastic. Odată cu marmitele cu mâncare gătită a fost adusă și o caserolă de plastic despre care ni s-a precizat că reprezenta mâncarea pentru cele 2 persoane alocate - la indicația medicului de la arestul central - la un regim alimentar pentru pacienți cu hipertensiune arterială, în caserolă găsindu-se orez cu carne, deasupra pilafului, putându-se remarca **două bucăți de carne macră, spre deosebire de cele câteva bucăți de carne**

8

cu grăsimi abundentă destinate celorlalte 12 persoane custodiate care nu erau alocate la un regim alimentar de boală.

În cadrul discuțiilor purtate cu persoanele private de libertate, una dintre acestea a afirmat că "nu a fost examinată medical de la momentul depunerii în Centru (02.02. a.c.) și până în ziua vizitei MNP" și că "nu i s-a dat posibilitatea să facă un tratament (o injecție intraoculară) care îi fusese prescris de oftalmolog înainte de încarcerare, precizând că s-ar fi primit de către Centru, pe numele său, un document emis de medicul oftalmolog de la un centru medical din București, care conținea programarea (data și ora) pentru tratament oftalmologic. De asemenea, a menționat că, polițiștii din CRAP nr. 3 i-au răspuns că nu se putea asigura escortarea la clinica oftalmologică în ziua respectivă, întrucât, solicitarea a fost prea din scurt.

Din verificările efectuate nu s-au confirmat susținerile persoanei respective. Astfel:

- verificarea Fișei medicale a persoanei în cauză a relevat că aceasta conținea o declarație dată și semnată de aceasta la cabinetul de la Arestul central al capitalei în data de 3 februarie 2022, unde la punctul Nr. 3 se evidențiază „*Nu sunt în evidență cu boli cronice*”. Fișa medicală evidențiază la capitolul Analizori (organe de simț) doar hipermetropic cu miopic la ambii ochi. În fișa de triaj medical (Anexa Nr.5) completată în data de 3 februarie 2022 de către un asistent medical generalist de la Arestul central nu se evidențiază că persoana încarcerată ar mai avea și o altă afecțiune oftalmologică. În fișa medicală a acestei persoane mai era consemnată și o recomandare din data de 3 februarie 2022 a unui asistent medical de la cabinetul arestului central pentru efectuarea unei consultații de cardiologie, la camera de gardă a Spitalului „Bagdasar-Arseni” din București. Persoana în cauză a fost escortată și a efectuat respectiva consultație, în aceeași zi (3 februarie 2022), a efectuat EKG și a primit **recomandări de la un medic rezident cardiologie**.

- reprezentanții Centrului au examinat, la solicitarea echipei MNP, Registrul de intrare – ieșire documente, aflat la secretariatul Secției 4 Poliție, precizând după verificare că nu exista nicio consemnare la data indicată de persoana în cauză, în sensul că nu s-a primit nimic pe numele respectivei persoane custodiate, *contrar* celor afirmate de acesta.

Constatări rezultate în urma studierii unor documente puse la dispoziție de reprezentanții Centrului:

- „Registrul de evidență solicitări la medic arest, medic civil, psiholog, SMURD-112” pe 2021 conținea rubricile nume și prenume PPL; data și ora înscrierii; data și intervalul orar al consultului; numele, prenumele și semnătura medicului (era consemnat medicul / asistentul medical); gradul, numele și prenumele polițistului care a condus PPL; observații. Dintr-un total de 38 de consemnări, în 34 de situații s-a solicitat ambulanța sanitară prin numărul de urgență 112. Intervalul de timp de la solicitarea de către personalul CRAP nr. 3 București a serviciului de urgență 112 și până la sosirea echipajului ambulanței a fost *variabil*. De exemplu: solicitare 18:35/sosire 21:00; solicitare 23:55/sosire 00:45; solicitare 13:50/sosire 14:45; solicitare 23:55/sosire 01:00 etc. În majoritatea situațiilor tratamentul administrat a fost intravenos. Exemplificativ, într-una din situații, în urma consultației, PPL i s-au găsit parametrii normali; altă dată PPL i s-a recomandat transportul la spital însă s-a consemnat că PPL a refuzat, în scris, transportul la spital. În același tip de registru, pentru anul 2022, existau 4 consemnări reprezentând solicitări pentru diferite consultații, de exemplu pentru recuperare medicală (PPL s-a înscris în data de 5.01.2022 și a fost primit la consultație/procedură medicală în data de 6.01.2022), analize medicale (pentru a fi planton), solicitare control stomatologic (o PPL s-a înscris pentru consultație stomatologică pe 19.02.2022 și a fost primită la consultație la data de 21.02.2022).

- „Registrul solicitări PPL - registrul de evidență cereri diverse – cereri diverse scrise de PPL, medic, mutare în alt centru etc.” pe 2021, era consemnată, de exemplu, o solicitare de control periodic la cabinetul medical dentar. Pe 2022, nu conținea consemnări privind aspecte medicale.

e) Aspecte rezultate din întrevederile avute cu persoanele private de libertate

Persoanele încarcerate nu au avut rețineri în a face comentarii referitoare la condițiile din arest, cele mai multe dintre acestea precizând în cadrul interviurilor că *”sunt tratate bine de către personalul angajat”* și că au o relație bună (pozitivă) cu cadrele. Unele dintre persoanele private de libertate, care în trecut mai fuseseră încarcerate, au menționat că, în prezent, condițiile de detenție sunt semnificativ mai bune față de anii anteriori. Toate persoanele custodiate au declarat că nu au fost agresate de polițiști la momentul arestării acestora.

De asemenea, persoanele intervievate au afirmat că nu au formulat plângeri împotriva personalului angajat și că nu au avut loc agresiuni între acestea și personalul angajat. De altfel, pentru evitarea situațiilor conflictuale, personalul angajat a menționat că alocă mai mult timp decât cel planificat audiențelor cu persoanele arestate/ reținute.

În privința drepturilor fundamentale (menționate anterior, la lit. c) majoritatea persoanelor intervievate au declarat că le erau respectate toate cele 3 drepturi fundamentale (informare terț cu privire la starea de arest, acces avocat, acces medic).

Cele mai multe persoane private de libertate erau însă **nemuțumite de calitatea hranei**, preferând "mâncarea de acasă". Alte persoane încarcerate au precizat că "*mâncarea era ok, iar dacă cereau mai primeau*". Una dintre persoane, încarcerată în ziua precedentă vizitei (3.03.2022), scara târziu (în jurul orei 24) a afirmat că până la momentul întrevederii echipei MNP cu aceasta (aprox., ora 11 :15 a.m.) **nu a primit mâncare**. Referitor la acest ultim aspect, reprezentanții Centrului au menționat că în situația în care o persoană este încarcerată după ora 20:00, aceasta va fi alocată la hrană după 2 zile (spre ex., dacă o persoană este depusă joi seara, după ora 20, va primi mâncare începând cu ziua de duminică). Reprezentanții Centrului au mai precizat că, deși există acest decalaj de 2 zile, nu rămâne nicio persoană fără mâncare, întrucât, este hrană suficientă.

Unele dintre persoanele custodiate de Centru au declarat că *nu și-au putut exercita dreptul la comunicări on-line*⁵, precizând că la cererile formulate verbal în acest sens li s-a comunicat că nu se poate organiza video conferință și că nu sunt rezolvări posibile la cererile lor. Ulterior răspunsului primit din partea reprezentanților Centrului, cei mai mulți dintre arestați au precizat că au renunțat să formuleze/să depună cereri cu astfel de obiect. În schimb, majoritatea persoanelor intervievate au declarat că și-au putut exercita dreptul la convorbiri telefonice (de 3 ori pe săptămână/ 3 apeluri telefonice cu durata maximă de 30 minute), precizând că, completeau și depuneau o cerere tipizată pentru alimentare cont convorbiri telefonice.

Referitor la exercitarea dreptului la comunicări on-line, **reprezentanții Centrului au menționat că acesta se poate exercita, însă nu au fost cereri în acest sens din partea persoanelor încarcerate, nefiind înregistrate cereri ale acestora în Registrul de evidență a convorbirilor telefonice și comunicări on-line.**

⁵ Conform art. 121 din O.MAI nr. 14/2018 coroborat cu art. 253 din Regulamentul de aplicare a Legii nr. 254/2013.

f) Alte aspecte

Referitor la dosarele individuale ale persoanelor private de libertate, din verificarea alcătorie a unor dosare, echipa MNP a reținut că documentele constitutive erau întocmite corespunzător și îndeplineau legalitatea măsurilor preventive luate de către instanțele de judecată împotriva acestora (spre ex., dosarele conțineau: Foaie de depunere; Mandatul de arestare preventivă sau Ordonanța de reținere; Fișă evidență; Cerere convorbiri telefonice; Documente dosar penal; Cerere convorbiri telefonice; PV percheziție corporală; PV IGPR – comunicare loc unde este deținut, cu mențiunea că unele persoane doreau să comunice acest aspect, altele nu; Lista cu nr. de telefoane; Hotărâre instanță privind prelungirea arestului preventiv la unele persoane; în unele dosare erau și cereri ale persoanelor încarcerate să fie scoase la activități neremunerate, Angajament și program de lucru, PV cercetare baza de date – “Urmăriri – Interdit Plus” și rezultatul că nu figurau etc.);

Referitor la durata de ședere în arest, analizarea documentelor puse la dispoziția echipei de vizită de către reprezentanții Centrului (spre pildă, *dosarele individuale ale persoanelor custodiate* la momentul vizitei, *Registrul evidență a scoaterilor din centru ș.a.*) a relevat că durata medie de ședere în arest a unci persoane private de libertate era de aproximativ 3 luni, însă erau și câteva persoane încarcerate de 5 luni. Conform Codului de procedură penală, durata de ședere în arest, în faza de urmărire penală, poate fi de maxim 6 luni.

Referitor la drepturile persoanelor private de libertate la plimbare și odihnă, legătura cu familia, convorbiri telefonice, cumpărături, corespondență, vizite și pachete, acces la bibliotecă sau asistență medicală, acestea erau respectate, conform prevederilor legale.

Referitor la posibilitatea de a formula plângeri, persoanele private de libertate erau informate încă de la primirea în Centru despre acest drept, pe bază de proces verbal, sub semnătură.

Referitor la supravegherea persoanelor custodiate, aceasta se efectua direct prin vizetele de la ușile camerelor de cazare, cât și video în spațiile comune în care se desfășurau activități cu persoanele private de libertate (holurile de acces, curtea de plimbare etc.), acestea fiind monitorizate de la camera șefului de tură.

Referitor la programe și activități educative, de asistență psihologică și asistență socială, persoanele private de libertate aveau acces la bibliotecă. Persoanele private de libertate beneficiau din oficiu sau la cerere, pe bază de consimțământ, de asistență psihologică.

Referitor la utilizarea mijloacelor de imobilizare, din studierea documentelor puse la dispoziția echipei MNP de către conducerea Centrului (spre ex., *Registrul de evidență privind utilizarea mijloacelor de imobilizare*), precum și din discuțiile purtate cu reprezentanții unității vizitate și cu persoanele private de libertate, a reieșit că la nivelul Centrului nu a fost folosită forța în niciun caz și nu au fost înregistrate plângeri ale persoanelor private de libertate referitoare la condițiile de arest sau la încălcarea drepturilor (nu existau consemnări în registrul început în 2020 - până la data vizitei - 04 martie 2022).

Curtea de plimbare avea dimensiuni reduse, iar cca. 40% din suprafața acesteia era acoperită cu un material transparent, astfel încât să ofere protecție împotriva condițiilor meteo nefavorabile (soare puternic, ploi, ninsori etc.). Era dotată cu o masă, 4 scaune, un spalier și o bicicletă, aflată în stare avansată de uzură (ruginită, șca ruptă).

Referitor la registre și alte documente de evidență, verificarea acestora s-a concentrat doar pe eventuale neconcordanțe sau pe lipsa de informații în rubrici. Nu au fost identificate astfel de situații. Spre exemplu, au fost verificate:

- Registrul de procese-verbale predare - primire a serviciului (spre ex., erau consemnări cu privire la efectivul de persoane, persoane nou intrate, se specifica dacă erau aduse cu ordonanță de reținere, cu mandat de arestare preventivă sau mandat european de arestare sau dacă erau date în consemn la recomandarea medicului pentru risc suicidal, stare depresivă etc.);

- Registrul de consemn general și special – avea o singură înregistrare pe anul 2022 privind supravegherea, zi și noapte, la recomandarea medicului, a unei persoane private de libertate pentru risc suicidal. În 2021 erau 3 înregistrări consemnate referitoare la persoane încarcerate care aveau diverse probleme (inadaptabilitate la starea de încarcerare; debusolare; tulburări psihiatrice) și care au fost supravegheate zilnic la recomandarea medicului până la plecarea din Centru;

- Registrul de evidență a scoaterilor din centru (spre pildă, au fost verificate încrucișat 2 cazuri de transport la spital și scoatere din centru (luna a 2-a și a 11-a) și informațiile corespundau;

- Registrul privind ieșirea persoanelor private de libertate la curtea de plimbare (unde era consemnat spre ex. numele, camera PPL și ora);

- Registrul cereri diverse - în anul 2021 au fost înregistrate 57 de cereri diverse (spre ex., pe cererea aprobată a unei persoane din 12 februarie 2021 pentru muncă neremunerată era menționat "se face planton: curățenie în spațiile comune, servește masa"), iar în 2022 până la momentul

vizitei au fost consemnate 14 cereri. Membrii echipei MNP au reținut însă, că **în cele mai multe situații obiectul cererii nu era trecut în registru.**

•Registrul de evidență activitate muncă neremunerată (în 2022 activitățile se efectuau în intervalul 08:00 – 16:00, cu mențiunea că acestea NU se făceau și în weekend);

•Registrul de procese-verbale de percheziție a camerelor de deținere – percheziția se realiza lunar, conform Planului de acțiune la nivel de Centru, ultima fiind efectuată chiar cu o zi înainte de vizită (respectiv pe 03.03.2022) și nu au fost înregistrate probleme.

Față de cele expuse, în temeiul art. 43 alin. (1) din Legea nr. 35/199 privind organizarea și funcționarea instituției Avocatul Poporului, republicată,

Avocatul Poporului

RECOMANDĂ

conducerii Centrului de Reținere și Arestare Preventivă nr. 3

din cadrul Secției 4 de Poliție București

să întreprindă măsurile legale care se impun pentru:

1. Identificarea unei locații în care să funcționeze centrul de reținere și arestare preventivă, care să corespundă standardelor europene sub aspectul suprafeței, volumului, ventilației și care să nu fie situată la demisolul/subsolul vreunei clădiri.

2. Amenajarea și dotarea în mod corespunzător a cel puțin unei camere pentru persoane private de libertate cu dizabilități, conform Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea centrelor de reținere și arestare preventivă, precum și măsurile necesare pentru siguranța acestora - art. 12 alin. (16), întrucât, la momentul vizitei nu era amenajată o astfel de cameră de cazare pentru persoanele private de libertate cu dizabilități, iar în cazul în care configurația clădirii nu permite acest lucru reiterăm recomandarea nr. 1.

3. Amplasarea unor căi de acces pentru persoanele cu dizabilități, conform Ordinului Ministrului Afacerilor Interne nr. 14/2018 - art. 12 alin. (15), ținând cont că la momentul vizitei acestea nu existau, iar în cazul în care configurația clădirii nu permite acest lucru reiterăm recomandarea nr. 1.

4. Asigurarea a cel puțin 4 m² fiecarei persoane încarcerate pentru a evita supraaglomerarea și pentru respectarea prevederilor legale naționale și internaționale cu privire la acest aspect, ținând cont că la data vizitei acest fenomen era prezent în 3 din cele 5 camere de deținere (Camerale 3, 4 și 5).

5. Asigurarea unui iluminat și aerisiri corespunzătoare în camerele de deținere, motivat de faptul că, la momentul efectuării vizitei lumina naturală era deficitară în toate camerele din cauza faptului că acestea erau situate la demisol, pe de o parte, iar pe de altă parte, ferestrele erau protejate cu gradene din gratii metalice acoperite cu policarbonat transparent, ce împiedicau pătrunderea luminii naturale, camerele fiind întunecoase și în timpul zilei, chiar însorită, inclusiv birourile personalului angajat având aceeași problemă.

6. Înlocuirea instalațiilor tehnico-sanitare aflate în stare avansată de uzură și a celor nefuncționale din grupurile sanitare, precum și remedierea acestora acolo unde se poate realiza (spre exemplu: Camerele 1, 2 și 3).

7. Informarea și conștientizarea persoanelor private de libertate cu privire la drepturile și obligațiile pe care le au, precum și confirmarea că acestea le-au înțeles, luând în considerare că la data vizitei cele mai multe persoane private de libertate nu știau că pot beneficia, dacă doresc, de o examinare efectuată de un doctor, la alegerea acestora, contra cost (în plus față de orice alt examen efectuat de doctorul chemat de poliție).

8. Asigurarea prezentei unui cadru medical în CRAP nr. 3 București pentru acordarea îngrijirilor medicale și administrarea medicației necesare persoanelor private de libertate.

9. Efectuarea demersurilor la unitățile spitalicești pentru certificarea efectuării unei consultații medicale de specialitate de către persoana private de libertate, prin parafa unui medic care a dobândit dreptul de liberă practică (medic cu drept de liberă practică / medic specialist / medic primar), având în vedere că din verificarea aleatorie a unor fișe medicale a reieșit că o persoană private de libertate a primit recomandări de la un medic rezident cardiologie, când a fost escortată la spital pentru efectuarea unei consultații de cardiologie.

10. Efectuarea demersurilor necesare în vederea îmbunătățirii calității hranei distribuite persoanelor private de libertate, inclusiv asigurarea de legume și fructe proaspete, de câteva ori pe săptămână, ținând cont că la data vizitei toate persoanele custodiate au declarat echipai de vizită că hrana era necorespunzătoare. Spre exemplu, atunci când meniul cuprinde carne, fiecărei persoane încarcerate să îi revină o bucată de carne macră.

11. Alocarea la hrană a persoanelor private de libertate nou intrate începând cu prima masă care s-ar da în mod obișnuit persoanelor private de libertate aflate deja în Arest, astfel încât să nu mai existe decalaj de 2 zile până la prima masă, cum era la data vizitei.

12. Consemnarea în Registrul cereri diverse a obiectului cererii, având în vedere că la data vizitei, din verificarea registrului a reieșit că în cele mai multe situații acesta nu era menționat.

București, 30 martie 2022